

ritkásabban helyezkedtek el, közöttük szabadon álló tűzhelyek, műhelyek, utak álltak.

A 2003-ban feltárt ház rámutatott arra is, hogy a középkorban esetleg kertek voltak, nagyobb terek, melyek piac gyanánt is működhettek. A Duna vízszintje alacsonyabb volt a mainál. Az épület olyan mélységben épült (a 11. sz. út szintjéhez képest 3 m-rel mélyebben), hogy mai vízszint vagy áradás esetén teljesen víz alá került volna.

A rendelkezésünkre álló terület 95%-át próbafeltárással feltártuk. DNy-i sarkát (Cseke-ház, és Fekete Holló panzió) egyáltalán nem ismerjük. Az ásatás során csupán a két kőépületnél volt módunk teljes felületben bontani, ami kb. 1000 m² feltárt területet jelent. Összesen tehát a teljes terület 20%-át (2600 m²) tártuk fel teljes felületi bontásban. A fennmaradó területet 95%-ban feltérképeztük. Ez alapján megállapítható, hogy a középkori rétegek 180–200 cm mélyen húzódnak a mai felszín alatt (tengerszint feletti magassága: 103.60–103.80 m). További kőépületek előkerülése nem várható.

MÉSZÁROS ORSOLYA

425. Visegrád, Városközpont, Bene-telek

(Pest megye) Kk

2004. július 19. és augusztus 13. között folytattuk a már részben feltárt úgynevezett Bene-telken levő 14–15. századi kőház kutatását. A feltárást a beruházás mellett az ebbe szükségessé, hogy a Fő utca 36. sz. ingatlan tulajdonosa hozzájárult, hogy a ház telkére eső részét is feltárjuk.

A visegrádi sportcsarnok és a ház között húzott kb. 2,5 m mély gépi árokhoz csatlakozva az épületet két szelvényvel ástuk ki. A kutatást megkönnyítette, hogy ezen a részen már nem volt legújabb kori feltöltés és a középkori kultúrréteg 40–60 cm-től kezdődött.

Az eddig 12×8,3 m-es méretűnek ismert ház KDK-i részét tártuk fel. Kiderült, hogy a ház DK-i sarkához téglával boltozott 3×5 m-es, valószínűleg földszintes bejárati helyiség kapcsolódott. A nagy mennyiségű középkori tégláhabarcsos járósíntre volt ráhullva. Innét a ház belső részébe 190 cm hosszú, 28 cm széles, három darabból faragott küszöbköves bejárat vezetett a minden bizonnyal emeletes ház belső részébe. Feltártuk a korábbról is ismert sárga agyagpadlót, amelybe hat különböző méretű cölöplyukat ástak bele. A járósínt feletti betöltésben 14–15. századi kerámiát, kisméretű vastárgyakat (szerszámok), aranyozott bronzgyűrűt, ép parasztkést, barna mázas Luxemburgi Zsigmond címeres kályhacsempe-töredéket találtunk. Az Árpád-sáv és a sas mellett a címerpajzson nem szerepel a Sárkányrend címerállata, ezért a példányt 1408 előttre keltezhetjük, ami kronológiailag megfelel a korábbi ásatásokon előkerült leletek, érmek által meghatározott időrendnek. A sárga padlót átvágva csekély kerámialelet mellett nagy mennyiségű állatsont, főleg halcsont került elő. Ez alatt sűrű agyag, egy korábbi járósínt (építési szint) húzó-

dott. A feltárás során faragott köveket, építészeti szerkezeti elemeket nem találtunk. Fontos lelet a ház belsejében előkerült megmunkált csonthulladék, amely a háznak, illetve lakóinak a közelben levő csontfeldolgozó műhellyel való feltételezett kapcsolatára utal.

GRÓF PÉTER – GRÓH DÁNIEL

426. Völcsej határa

(Győr-Moson-Sopron megye) Rő, Kk, Kú

2004. április 29-én terepbejárást végeztem régészeti hatástanulmány készítése céljából.

Horgásztó környéke: A település DNy-i szélén késő középkori és újkori cserepeket találtunk. A leletek a község szélső házainak vonalában fogtak el. A vízlevezető árkokon túli területek (Ny-ra és D-re) a sűrű vetés miatt nem voltak vizsgálhatóak, ezért a lelőhely kiterjedése ebben az irányban bizonytalan.

Kertalja: A tsz-majortól délre a falu felé eső területen római kori cseréptöredékek kerültek elő. A lelőhely határai csak K-i irányban biztosak, mivel Ny és É felé sűrű vetés, délre pedig a sportpálya akadályozta a terepbejárást.

A többi tervezett fejlesztési területen régészeti leletanyag nem került elő.

TAKÁCS KÁROLY

427. Zalabér, Templom tér 1.

(Zala megye) Ú

A belterület központi részén húzódo lelőhely déli szélét érintette a próbaásatás. A telken (hrs.: 424), a leendő épület és bejáróút helyén 72 m² felületet kutattunk meg. A telek déli szélén húzott kutatóárokban 120 cm vastag feltöltési és planírozási rétegeket figyeltünk meg, amelyekből a 18–19. század fordulójára keltezhető edénytöredékek kerültek elő. Objektumot ebben a kutatóárokban nem találtunk. A telek K-i szélén húzott másik kutatóárokban egy kiszedett téglafal részletét, és egy – az omladékrétegben jelentkező edénytöredékek tanúsága szerint – 18. századi kemence maradványát bontottuk ki. A leletanyag a zalaegerszegi Göcseji Múzeum Régészeti gyűjteményébe került.

Munkatárs: Kámán Beáta régésztechnikus.

KVASSAY JUDIT

428. Zalacséb, Körtvélyes

(Zala megye) B

2004. május 26. és augusztus 19. között megelőző régészeti feltárást végeztem a lelőhelyen. A 3000 m² nagyságú területen 135 régészeti objektum került elő, ebből 16 urnasír, egy szórt hamvas sír, a többi pedig telephez tartozó objektum.

Az urnasírok az ásatási terület nyugati részén 2 csoportot alkotva helyezkedtek el. Az urnák többségét kekedded, ívelt oldalú gödörben helyezték el egy tálka kíséretében, melyet leggyakrabban az urna mellett talál-

tunk meg. Az urnák általában I-I fogóbütyökkel díszítettek az edény átellenes oldalán. Az urnasírokban, melyek a BD idősakra keltezhetők, az edényeken kívül más mellékletet nem találtunk.

Az urnasíroktól nyugatra magányosan került elő egy szintén a BD idősakra keltezhető szórt hamvas sír, déli részén egy bronzborotva, északi részén bronzkés és egy bronzkarpercec töredéke került elő. A kalcinált csontok főleg a sír déli részén koncentráálódtak.

A telepobjektumok túlnyomó többsége a feltárt terület keleti felén helyezkedett el. A szemetesgödörökből bütyökkel díszített vállú bögrék, ujjbenyomkodással tagolt bordadíszes oldaltöredékek, hombárok képviselik a halomsíros kultúrát. K-Ny tájolású építményekre utalnak a cölöplyukak. Az előkerült kerámiaanyag alapján a telep is a BD idősakra tehető. Az azonos korú telep és temető között egy „leletmentes terület” alkotja a határt. Nagy valószínűséggel mind a temető, mind a telep déli irányban a Zala folyó felé tovább terjeszkedik.

HAVASI BÁLINT

429. Zalaegerszeg-Andráshida, Csár-mellék

(Zala megye) R, B

2004. szeptember 13. és október 8. között megelőző régészeti feltárást végeztünk a topográfiai terepbejárásokból régóta ismert Csár-mellék lelőhelyen, amely a Zsigerpatak és a Hidegkúti-dűlő vizenyős völgye között levő területen húzódik. A 2003. május 29. és június 17. között, az apátfai temetővel szemben levő területen végzett próbafeltárást négy objektumot hozott napvilágra, melyek a rézkori Proto-Boleráz horizonthoz voltak sorolhatók.

Az ideai feltárást az út túloldalán, a temetőtől Ny-ra és D-re levő részen folyt. A területen a közeljövőben utat építenek. A lehumusztolt 2060 m²-es területen összesen huszonnégy régészeti objektum került napvilágra, elszórva, nagyjából egyenletes eloszlásban. Az átlagosan 1,5 m mélységű objektumok szinte mindegyike leletanyagban nagyon gazdagnak bizonyult. Az előkerült leletek egy része a késő rézkori badeni kultúrához, másik része a késő bronzkori urnamezős kultúrához sorolható. Egy különlegesen érdekes objektumot tártunk fel a rézkori kultúrából, mely nincs kizárva, hogy áldozati gödör lehetett. Erre utal a gödör aljáról, faszenes rétegből előkerült hat egész edényke, épségben maradt bögrék és mericék. Mindezek mellett előkerült néhány különleges bronzkori edénytöredék, mely feltehetőleg a Litzen kerámia kultúrájához sorolható.

A leletanyag a zalaegerszegi Göcseji Múzeum Régészeti gyűjteményébe került.

Munkatárs: Auer Angelika régésztechnikus.

KREITER ESZTER

430. Zalaegerszeg, Mesterföld I.

(Zala megye) U

2004. október 6-14. között folytattunk feltárást a lelő-

helyen. A tervezett vízvezeték nyomvonala a lelőhely DK-i részét érinti. Összesen 360 m²-t humusztoltunk le, ebből egy 150 m²-es területen hét újkőkori objektumot tártunk fel. Konkrétan két nagyobb objektum részletét, és 5 gödröt dokumentáltunk. Az egyik gödörből a DVK jellegzetes vonaldíszes töredéke került elő. A többi lelet is az újkőkori dunántúli vonaldíszes kerámia kultúra korszakába sorolható.

Feltárástunk igazolta, hogy a lelőhely Ny-i és K-i irányba is folytatódik. A nyomvonalba, és a vezeték védőtávolságába eső objektumokat feltártuk, dokumentáltuk.

A leletanyag a zalaegerszegi Göcseji Múzeum Régészeti gyűjteményébe került.

SZÁRAZ CSILLA

431. Zalakomár határa

(Zala megye) R, Ró, Kk, Kú

2004. március 29. és április 28. között ellenőrző terepbejárást végeztünk az M7 autópálya nyomvonalának Nagykanizsa és a Zala/Somogy megyehatár (187+485-209+300 km-sz.) közötti szakaszán. Az alábbi új lelőhelyeket regisztráltuk:

Alsócsalit-aljai-dűlő: Zalakomár központjától 2,4 km-re DK-re, a 6805 sz. műút ÉK-i oldalán, szántott dombtetőn és annak lejtőjén elszórtan, de egyenletesen találtunk őskori és késő középkori-kora újkori cserepeket. Kiterjedése 760×110 m.

Büdös-folyás Ny: A lelőhely Zalakomár központjától 3,5 km-re DNy-ra, Zalaszentjakab központjától 3,7 km-re ÉK-re található; jó része vizenyős rét. A Galamboki-vízfolyásból ágazó patakok által közrefogott területen rézkori (Balaton-Lasinja kultúra) és késő középkori-kora újkori cserepeket találtunk. A lelőhely kiterjedése 450×337 m, É-i felén koncentráálódtak a leletek.

Nyugati mező: Zalakomár központjától 3,5 km-re délre, a Büdös-folyástól K-re terül el. Intenzív lelőhely, sok rézkori és római kori cseréptöredéket találtunk. Kiterjedése 750×170 m. A mező egy másik pontján (Nyugati mező Kelet) egy lapos dombtetőn, nagy felületen kevés őskori cserepet találtunk. A lelőhely kiterjedése 720×290 m.

KVASSAY JUDIT – SZÁRAZ CSILLA

432. Zalaszántó, Tátika-vár

(Zala megye) Kö

A várrom 2001 óta folyó régészeti kutatásának célja elsősorban a vár és a területén lévő épületek alaprajzi tisztázása, az egyes építési fázisok meghatározása, valamint a helyreállításhoz szükséges információk minél teljesebb körű felgyűjtése. A 2004. július 12. és október 29. között végzett kutatás a palota egyik földszinti, ún. „B” helyiségének, valamint a palota előtti belső udvar feltárását célozta.

A „B” helyiség teteje – a korábban feltárt, szomszédos „A” helyiséghez hasonlóan – boltíves kiképzé-